УДК 338.242

ЙОРА Ю.А.
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК ВЕКТОР РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ СУЧАСНОГО ТИПУ В УКРАЇНІ

Рушійна сила змін та стрімкі трансформації нашої країни лежать через підвищення відповідальності кожного з нас – наших обов'язків, які ми готові брати на себе, тому соціальна відповідальність є невід'ємною складовою до побудови, зокрема, економічного розвитку держави.

Поняття «соціальне підприємництво» є порівняно новим для українського суспільства і в повній мірі незрозуміле. В сучасній Україні воно не є поширеним у сфері подолання соціальних проблем, адже відсутнє його законодавче закріплення і потребує більш широкої популяризації.

Трактуючи поняття «соціальне підприємництво» слід сказати, що це будь-яка підприємницька діяльність, що здійснюється для отримання доходу, спрямованого на підтримку благодійної місії або статутного завдання [4, с. 144].

Проблематику соціального підприємництва порушували у своїх дослідженнях ряд вчених, зокрема, Д.Борнштейн, виділяє декілька ключових змін, завдяки яким з'явилося соціальне підприємництво як явище економічного розвитку: 1) глобальне зростання добробуту і, відповідно, зростання середнього класу, збільшення багатства, яке можна використовувати для фінансування соціальних проектів; 2) зростання кількості демократичних і напівдемократичних товариств, що дозволяють своїх громадянам коригувати соціальні та екологічні недоліки, що знаходяться поза сферами впливу уряду та бізнесу; 3) активний розвиток нових комунікаційних технологій, підвищення рівня обізнаності людей про глобальні суспільні проблеми та їх наслідки; 4) доступність формальної освіти загалом та зростання кількості людей з освітою на рівні коледжу зокрема, – це призвело як до зростання загального рівня добробуту, так і до підвищення обізнаності; 5) зникнення багатьох перешкод для активної участі в справах суспільства жінок та інших, раніше обмежених, груп населення [2].

Аналіз наукової літератури дозволяє нам виділити головні завдання соціального підприємництва, це зокрема: підтримка діяльності організації, спрямованих на досягнення «соціального ефекту», тобто на покращення якості життя цільової групи; забезпечення стабільного та незалежного фінансування некомерційної організації; створення нових підходів для вирішення соціальних проблем.

Що стосується України, то соціальне підприємництво в державі не є чітко визначеним в теорії соціальної роботи, а також у законодавстві України. Тому, на практиці соціальне підприємництво здійснюється в основному громадськими організаціями, але все частіше неприбуткові організації

заручаються підтримкою бізнесу і спільно реалізують проекти, спрямовані на вирішення соціальних проблем [1].

В каталозі соціальних підприємств, складеному в 2017 році інвестиційним фондом Western NIS Enterprise Fund, значиться 150 компаній. Проте за оцінками експертів, в реальності їх на порядок більше, до 1,5 тис. [3]

Соціальне підприємництво в Україні різниться як за типами компаній так і за тематикою діяльності. Зараз в українському соціальному підприємництві актуальні чотири напрямки діяльності: соціально-економічна адаптація ветеранів АТО, бізнеси ветеранів; все, що пов'язано з дітьми та материнством; проекти, які вирішують проблеми навколишнього середовища. Також набирають популярність послуги для літніх людей курси, пансіонати, виїзна сестринська допомога.

Тобто, роль соціального підприємництва у соціально-економічному розвитку України полягає у забезпеченні робочими місцями представників окремих груп, з якими пов'язують свою діяльність, задовольняючи потреби соціально вразливих верств населення, ефективно використовуючи трудовий потенціал.

Таким чином, соціальне підприємництво сприяє економічному розвитку країни, а саме зменшенням навантаження на місцевий бюджет у вирішенні соціальних проблем.

Проте, в Україні причинами, що перешкоджають розвитку соціального підприємництва, є низький рівень соціальної свідомості бізнес середовища та відсутність відповідного законодавства, яке б передбачало пільгову систему оподаткування. Подальші дослідження слід присвятити аналізу законодавчої бази щодо соціального підприємництва в Україні та світі.

Список використаних джерел:

1. Босак І. П. Тенденції розвитку соціального підприємництва в Україні // Наукові записки / Scientific papers. – 2018. – № 1 (56). – С. 154–159.

2. Борнштейн Д. Как изменить мир: Социальное предпринимательство и сила новых идей / Дэвид Борнштейн; Пер. с англ. – М. Альпина Паблишер, 2012. – 499 с.

3. Каталог соціальних підприємств 2016-2017: https://drive.google.com/file/d/0B5k4OK2hVgtAOWhGV1RjcW8zZlk/view

4. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін. Посібник / Свинчук А. А. – К: ТОВ «ВІ ЕН ЕЙ». – 2017. – С. 144.